

ПРЕДЛОГ ЗА УНАПРЕЂЕЊЕ МАТЕРИЈАЛНОГ ПОЛОЖАЈА СУДИЈА ПЕНЗИЈЕ СУДИЈА

Упознали смо вас са предлогом Форума судија Србије који се односи на питање материјалног положаја судија-плате судија. Овом приликом достављамо вам предлог који се односи на материјални положај-пензије судија. Наставићемо са упознавањем најшире, као и стручне јавности са предлозима који су усмерени на побољшање материјалног положаја судија.

Предлог сачиниле Снежана Марјановић судија Вишег суда у Београду и Драгана Марчетић судија Вишег суда у Београду.

Форум судија Србије је на становишту да судија и након пензионисања треба да има приходе који су у складу са достојанством функције коју је вршио до пензионисања. Сада је просечна пензија судије скоро упола мања од његове плате, а самим тим мања за пензионисаног судију основног суда и од просечне зараде у РС која у 2021. години износи нето 64.639,00 динара. Пензија судији не омогућава да након пензионисања живи у складу са достојанством функције коју је обављао, поготово због повећане потребе за туђом помоћи и лечењем у том периоду живота.

То резултира активностима судије после пензионисања које нису увек примерене, као што је консултантски рад код доскорашњих странака и њихових пуномоћника адвоката, и слично. Питање пензија судија је и питање интегритета судија. Интерес је странака и целог друштва да интегритет судија не буде упитан и са овог разлога.

Европска повеља о закону за судије са образложењем која је усвојена на мултилатералном састанку о закону за судије у Европи који је организовао Савет Европе између 8. и 10. јула 1998, наводи да статус судије треба нарочито да осигурава тако да се судијама које су навршиле законску старост за одлазак у пензију, након што су обављале своје судијске дужности на одређено време, исплаћује старосна пензија, **чији ниво мора бити што је могуће ближи нивоу њихове коначне плате као судија.**

У једном броју европских земаља то је и регулисано на тај начин и пензија судије је само незнатно мања од плате коју је судија примао док је радио.

Код нас, са друге стране, пензије судија су регулисане само општим прописима из ове области. За разлику од судија, одређеним категорија осигураника се пензије рачунају у увећаном износу према Закону о пензијском и инвалидском осигурању путем прописаног обрачуна, као на пример полицајцима, војницима, и др лицима из чл. 42 Закона о ПИО.

Предлог Форума судија Србије је да се **Закон о судијама допуни тако што ће одређивати висину пензију судије који је те послове обављао минимум 20 година у износу последње плате умањено за 1 еуро.**

Евентуални захтев за измену прописа је да се судије барем изједначе са осталим категоријама које имају право на увећан износ пензија за 20%. У том смислу предлагемо измене и допуне члана 79 став 1 Закона о ПИО тако што би се у том ставу после речи „закон“ додало „и судији који је те послове обављао најмање 20 година“ па би цео став гласио: **„Осигуранику из члана 42. овог закона и судији који је те послове обављао најмање 20 година, који испуњава услове у погледу пензијског стажа за стицање права на старосну пензију из чл. 43. и 43а овог закона, старосна пензија одређује се у складу са одредбама члана 61. овог закона, а лични бодови утврђују се на начин предвиђен чл. 62-70. овог закона.»** Остали ставови остају исти и гласе, став 2 -Изузетно од члана 63. став 1, члана 64. ст. 2. и 3. и члана 65. овог закона, осигуранику из става 1. овог члана за израчунавање годишњег личног коефицијента не узима се период од 1. јануара 1970. године већ период од 1. јануара 1996. године; став 3-Износ пензије утврђен на начин из ст. 1. и 2. овог члана **увећан за 20%** представља укупан износ пензије за осигуранике из става 1. овог члана, осим за осигуранике из члана 42. став 1. тачка 4а) овог закона; став 4- На начин из става 2. овог члана утврђује се годишњи лични коефицијент и за друге запослене у Министарству унутрашњих послова, припаднике Безбедносно-информативне агенције, припаднике Војнобезбедносне и Војнообавештајне агенције под условом да у том органу имају навршених најмање 20 година стажа осигурања; став 5- Осигуранику из члана 42. овог закона инвалидска пензија се одређује у складу са ст. 1-3. овог члана, под условом да је на пословима из члана 42. овог закона навршио потребан стаж осигурања за стицање права на инвалидску пензију из чл. 25. и 26. овог закона; став 6 - Изузетно од става 5. овог члана, осигуранику из члана 42. став 1. тачка 4а) овог закона инвалидска пензија се одређује у складу са ст. 1. и 2. овог члана, под условом да је на пословима из члана 42. овог закона навршио потребан стаж осигурања за стицање права на инвалидску пензију из чл. 25. и 26. Закона; став 7- Износ пензије из ст. 1-6. овог члана не може бити већи од износа утврђеног у члану 78. овог закона.

На овај начин би се судије као битан сегмент стабилности друштва изједначиле са војском и полицијом који обављају посао битан и користан за друштво чиме би се сачувало достојанство судија и после пензионисања.

Срдечно

Председник УО ФС

Небојша Ђуричић

